

รูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ The Type of Love of Srinakharinwirot University's students

พนิดาพร จงราเชนทร์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดรูปแบบความรักที่ปรับปรุงจากแนวคิดและทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักของ Sternberg ซึ่งมีองค์ประกอบความรัก 3 องค์ประกอบ คือ ความสนิทสนม (Intimacy) ความเส่นหา (Passion) และพันธะสัญญา (Commitment) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และสถิติทดสอบความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (one-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีองค์ประกอบด้านเส่นหา (Passion) แตกต่างกันตามชั้นปี และคณะที่สังกัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความรัก รูปแบบ ความสนิทสนม ความเส่นหา พันธะสัญญา

Abstract

The study examined the types of love of Srinakharinwirot University's students. The samples consisted of 172 participants. The research instrument was a Love type questionnaires adapted from Sternberg's triangle assessing three love dimensions (Intimacy, passion, and commitment). Data analysis was done using t-test and one-way ANOVA. The results showed that there were significantly differences in passion with the academic year and the faculty at the .05 level.

Keywords : Love, type, Intimacy, passion, commitment

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. บทนำ

จากมโนทัศน์เกี่ยวกับความรัก (Love) สามารถสรุปได้ว่า ความรักเป็นหนึ่งในอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ที่มีหลากหลายระดับ ตั้งแต่ระดับทั่วไปจนถึงระดับเกินพอดี รวมทั้งความรู้สึกดั้งเดิมที่ไม่สามารถอธิบายได้ว่าเกิดจากสิ่งใด จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ความรักจะปรากฏในบทเพลงหรือบทกวีมากมาย และขยายวงกว้างมาจนถึงศาสตร์ทางด้านจิตวิทยา (Griffiths, 2007) ซึ่งพบว่ามีการวิจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความรักในหลายสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็น ชีวเคมี (Emanuele, Politi, Bianchi, Minoretti, Bertona, & Geroldi, 2006) จิตวิเคราะห์ (Gordon, 2006) และพฤติกรรมศาสตร์ (Ahmetoglu, Swzmi, & Chamorro-Premuzic, 2010)

และจากการทบทวนผลการวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของรูปแบบความรักที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยที่มี

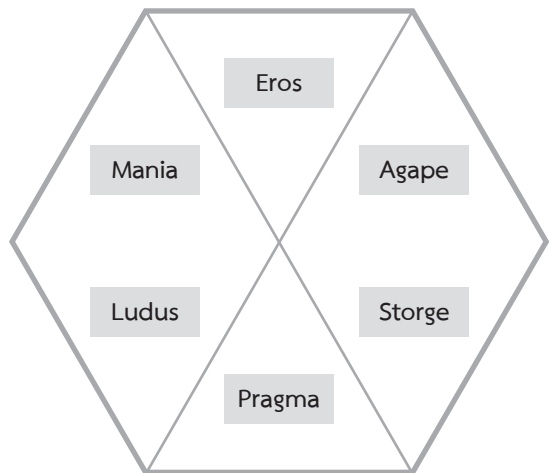
อิทธิพลต่อความแตกต่างของรูปแบบความรักของบุคคล ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ ระยะเวลาของความสัมพันธ์ ประสบการณ์ความรักทั้งในอดีตและปัจจุบัน ค่านิยมของบุคคล ล้วนส่งผลต่อรูปแบบความรัก (Dion & Dion, 1988; Murstein, 1988; Hendrick & Hendrick, 1986; Meeks, Hendrick, & Hendrick, 1998; Landis & O'Shea, 2000)

ในทางจิตวิทยานั้น นักจิตวิทยาบางท่านมีความเห็นว่า การศึกษาเรื่องความรักจะช่วยให้เข้าใจและสามารถคาดคะเนพฤติกรรมในอนาคตได้ (Engel, Olson & Patrick, 2000) โดยจุดเริ่มต้นของการพัฒนาความรัก จะเกิดขึ้นในช่วงรอยต่อระหว่างความเป็นวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายคาบเกี่ยววัยผู้ใหญ่ตอนต้น ได้ผ่านช่วงเวลาของการแสวงหาเอกลักษณ์ของตน (Ego Identity) หรือวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตมาแล้ว ก่อนที่จะก้าวไปสู่วัยผู้ใหญ่เต็มตัวเป็นช่วงวัยแห่งการสร้างความใกล้ชิดผูกพันกับเพศตรงข้าม (Intimacy) (Erikson, 1958 อ้างถึงใน Walborn, 2014) ซึ่งความสัมพันธ์นี้จะพัฒนาต่อเป็นความรักแบบต่างๆ ในอนาคต (Sternberg, 1988) ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษารูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ทฤษฎี “สามเหลี่ยมความรัก” (Triangular Theory Of Love) ตามแนวคิดของ Sternberg (1986, 1988) ซึ่งมีประโยชน์ในการทำนายถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของคู่รักในอนาคต อันจะนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางสำหรับคู่รักในการพิจารณาบุคคลที่จะมาเป็น

คู่ครองของตน เพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจและส่งผลต่อเนื่องไปสู่การมีชีวิตสมรสและการสร้างครอบครัวที่สมบูรณ์ตามที่บุคคลคาดหวัง

ทฤษฎีความรัก

Lee (1973) ได้เสนอโมเดลรูปแบบความรักไว้ 6 รูปแบบตามแม่สี แบ่งเป็นรูปแบบปฐมภูมิ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) Eros (สีแดง) คือ รูปแบบความรักแบบเร้าร้อน (Passionate love) 2) Ludus (สีน้ำเงิน) คือ รูปแบบความรักแบบไม่ผูกมัด (Uncommitted love) และ 3) Storge (สีเหลือง) คือ รูปแบบความรักแบบเพื่อน (Friendship-based love) และรูปแบบทุติยภูมิอีก 3 รูปแบบซึ่งเกิดจากการรวมกันของรูปแบบปฐมภูมิ คือ 1) Pragma (สีเขียว) คือ รูปแบบความรักแบบมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Practical love) 2) Mania (สีม่วง) คือ รูปแบบความรักแบบต้องการครอบครอง (Possessive love) 3) Agape (สีส้ม) คือ รูปแบบความรักแบบเห็นแก่ผู้อื่นมากกว่าตนเอง (Altruistic Love) ดังภาพที่ 1 ซึ่งแนวคิดของ Lee (1977) จะเน้นเรื่องลักษณะที่หลากหลายในความสัมพันธ์ของคู่รักมากกว่าปัจจัยอื่น

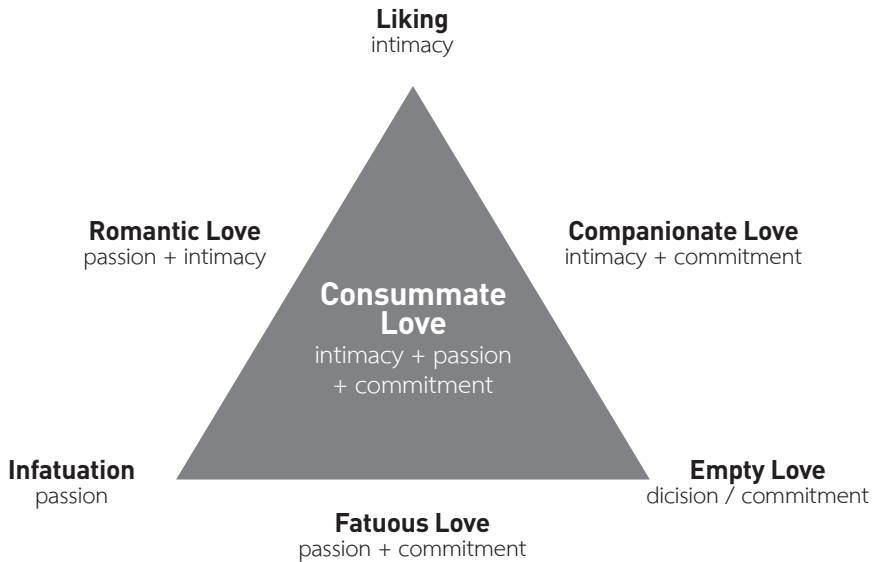

ภาพที่ 1 รูปแบบความรักตามทฤษฎีสีของความรักของ Lee (1973, 1977)

ส่วน Sternberg (1986) กล่าวว่า องค์ประกอบของความรักประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) ความสนิทสนม (Intimacy) 2) ความเสน่หา (Passion) และ 3) พันธะสัญญา (Commitment) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 นี้ เกิดจากประสบการณ์ความรักและการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของบุคคล เมื่อนำองค์ประกอบมาผสมกัน จะได้

รูปแบบของความรักทั้งหมด 7 แบบ แสดงดังภาพ 2 ได้แก่
1) รักแบบชอบพอ (Liking) 2) รักแบบหลงใหล (Infatuation)
3) รักที่ว่างเปล่า (Empty Love) 4) รักแบบโรแมนติก
(Romantic Love) 5) รักแบบเพื่อน (Companionate

Love) 6) รักหลงตา (Fatuus Love) และ 7) รักสมบูรณ์
แบบ (Consummate Love) ทั้งนี้ Sternberg (1998)
ยังอธิบายอีกว่า ความสัมพันธ์ที่ผิดฝาผิดตัวจะเกิดขึ้นเมื่อ
มีความขัดแย้งภายในตัวบุคคลในสามเหลี่ยมความรัก

ภาพที่ 2 รูปแบบความรักตามทฤษฎีสามเหลี่ยมของความรักของ Sternberg (1988, 1998)

จากการศึกษาทฤษฎีความรักทั้ง 2 ทฤษฎี พบว่า
ทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักของ Sternberg (1988, 1998)
มีความครอบคลุมความรักในรูปแบบต่างๆ มากกว่า รวมทั้ง
องค์ประกอบของความรักตามทฤษฎีมีความชัดเจนเพียงพอ
ที่จะใช้วิเคราะห์องค์ประกอบได้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ทฤษฎี
สามเหลี่ยมความรักของ Sternberg ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบความรัก

Ahmetoglu, Swami, & Chamorro-Premuzic
(2010) ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างมิติของความรัก
และบุคลิกภาพ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ความรักในมิติด้านความใกล้ชิด (Intimacy) และพันธสัญญา
(Commitment) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับมิติด้าน
เสน่หา (Passion)

นอกจากนี้ เพศ มีอิทธิพลต่อรูปแบบความรักของ
บุคคลเช่นกัน (Fehr & Broughton, 2001) เช่น ผู้หญิงมีแนว
โน้มที่จะชื่นชอบผู้ชายที่ฉลาด หล่อ และรู้จักการเข้าสังคม
มากกว่าผู้ชายประเภทอื่น ในขณะที่ผู้ชายมีแนวโน้มที่จะชื่นชอบ
ผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดี (Schmitt & Buss, 1996) และ
งานวิจัยของ Schmitt (2006) ยังพบว่า ผู้หญิงจะประเมินรูป

แบบความรักของตนในเชิงความรู้สึกมากกว่า เช่น โรแมนติก
(Romantic) หรือแบบเพื่อน (Compassionate) ส่วนผู้ชาย
จะประเมินรูปแบบความรักของตนในเชิงการมรณมากกว่า
เช่น ตัณหา (Lustful) หรือวิปริต (Kinky) เช่นเดียวกับ
Levesque (1993) ที่พบว่า วัยรุ่นชายที่มีรูปแบบความรัก
แบบเสียสละ จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ด้านความ
รักทางบวก และวัยรุ่นหญิงที่มีรูปแบบความรักแบบเสียสละ
กับแบบเสน่หา จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ด้านความ
รักทางบวก และผลการศึกษาของ Levesque ยังพบความ
คล้ายคลึงกันของการสร้างความผูกพัน มิตรภาพ และความ
เสน่หาในความสัมพันธ์ด้านความรักระหว่างวัยรุ่นและผู้ใหญ่
อีกด้วย

จากงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่า อายุ เพศ ลักษณะ
ความชอบส่วนบุคคล รวมถึงรสนิยมทางเพศมีความสัมพันธ์
กับองค์ประกอบทั้ง 3 ของความรัก

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสนใจศึกษาปัจจัยระดับขั้นปีและ
คณะที่นิสิตสังกัดว่ามีผลต่อรูปแบบความรักหรือไม่ เนื่องจาก
การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและ
ต่างประเทศยังไม่ปรากฏผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับ

รูปแบบความรักหรือไม่ ทั้งที่ระดับชั้นปีและคณะที่สังกัดคือ คณะสายวิทยาศาสตร์และคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีเนื้อหาวิชาและรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ส่งผลให้นิสิตมีกระบวนการคิดและค่านิยมในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน ประกอบกับการเรียนในระดับชั้นปีที่สูงขึ้น นิสิตเริ่มเติบโตเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่การทำงาน ทำให้รูปแบบการคิดของนิสิตเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้แบบรายงานตนเองเกี่ยวกับรูปแบบความรักที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาความรักและความสัมพันธ์ในอนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ดำเนินไปในทิศทางบวกต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบความรักตามปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. สมมติฐานในการวิจัย

- 3.1 นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพศหญิงและเพศชายมีรูปแบบความรักที่แตกต่างกัน
- 3.2 นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกันจะมีรูปแบบความรักที่แตกต่างกัน
- 3.3 นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันจะมีรูปแบบความรักที่แตกต่างกัน
- 3.4 นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่ในคณะที่ต่างกันจะมีรูปแบบความรักที่แตกต่างกัน
- 3.5 นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรสนิยมทางเพศต่างกัน จะมีรูปแบบความรักแตกต่างกัน
- 3.6 นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการมีคนรักต่างกันจะมีรูปแบบความรักที่แตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ลงทะเบียนเรียนวิชา จต 102 จิตวิทยาพื้นฐาน ตอนเรียน B01-B03 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 406 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากวิชาจิตวิทยาพื้นฐานเป็นวิชาการศึกษาทั่วไปของ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งนิสิตทุกคณะและทุกชั้นปีสามารถลงทะเบียนเรียนในวิชานี้ได้ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย จากนั้นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากนิสิตจำนวนทั้งสิ้น 371 คน คิดเป็นร้อยละ 91.38 แต่มีนิสิต 23 คนที่ระบุข้อมูลไม่ครบถ้วน และอีก 176 คน ไม่สามารถจำแนกรูปแบบความรักตามทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักของ Sternberg (1988, 1998) ได้ ผู้วิจัยจึงต้องตัดนิสิตกลุ่มนี้ออก ทำให้เหลือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 172 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดประเภทรายงานตนเอง (Self-Assessment Measurement) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล (Demographic Information) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะที่นิสิตสังกัด รสนิยมทางเพศและสถานภาพความรัก
2. แบบวัดรูปแบบความรัก เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยแปลและปรับปรุงจากแบบวัดรูปแบบความรัก (The love type test) จาก www.personalityonline.com ซึ่งได้เรียบเรียงมาจากแนวคิดและทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักของ Sternberg (1988, 1998) จำนวน 45 ข้อ เป็นแบบวัดเชิงประเมินค่า 5 ระดับ (5-Likert scale) ตั้งแต่ 5 หมายถึง มากที่สุด ถึง 1 หมายถึง น้อยที่สุด เป็นคำถามทางบวก 45 ข้อ และให้เลือกตอบเพียง 1 คำตอบในแต่ละข้อ แบบวัดรูปแบบความรักมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ผ่านการวิเคราะห์รายข้อด้วยวิธี Item-Total Correlation ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .856

วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้นิสิตทำการตอบในช่วงโมงเรียนของวิชา จต102 จิตวิทยาพื้นฐานด้วยตนเอง โดยนิสิตใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วนประมาณ 30 นาที จากนั้นผู้วิจัยทำการแปลผลคะแนนให้นิสิตทราบถึงความหมายทันทีเมื่อนิสิตตอบเสร็จ พร้อมเก็บชุดแบบสอบถามคืน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของชุดแบบสอบถาม โดยชุดแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์จะถูกคัดออก และไม่นำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้

จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Excel และ SPSS โดยใช้สถิติพื้นฐานในการแจกแจงความถี่ การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และสถิติทดสอบความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 กลุ่มตัวอย่าง 172 คน แบ่งออกเป็นนิสิตเพศชาย 48 คนและนิสิตเพศหญิง 124 คน มีอายุระหว่าง 18-24 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.29 ปี กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1-5 ในคณะสายวิทยาศาสตร์ 48 คน และคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 124 คน จากการรายงานตนเองเรื่องรสนิยมทางเพศและสถานภาพความรัก มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน รายงานว่ามีรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน และกลุ่มตัวอย่างรายงานว่าเป็นโสดมากถึง 116 คน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

5.2 เมื่อจำแนกคะแนนองค์ประกอบความรักทั้ง 3 องค์ประกอบ เพื่อจัดรูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบความรักสมบูรณ์แบบ (Consummate Love) มีจำนวนมากที่สุดคือ 35 คน (ร้อยละ 20.3) รองลงมาคือ รูปแบบความรักแบบรักที่ว่างเปล่า (Empty Love) ร้อยละ 19.2 และรูปแบบความรักแบบเพื่อน (Companionate Love) ร้อยละ 17.4 ตามลำดับ ส่วนรูปแบบความรักแบบโรแมนติก (Romantic

Love) มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 7 คน (ร้อยละ 4.1) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

5.3 เมื่อนำรูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติทดสอบที (t-test) พบว่า รูปแบบความรักของนิสิตไม่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ คณะที่สังกัด รสนิยมทางเพศ และสถานภาพการมีคนรัก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้และเมื่อนำคะแนนองค์ประกอบของความรัก 3 องค์ประกอบ (ความสนิทสนม ความเสน่หา และพันธะสัญญา) มาทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติทดสอบที (t-test) พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ รสนิยมทางเพศและสถานภาพการมีคนรัก แต่พบความแตกต่างระหว่างคณะที่นิสิตสังกัดในองค์ประกอบของความรัkd้านความเสน่หา โดยนิสิตในคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีคะแนนด้านความเสน่หาสูงกว่าคณะสายวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.118^*$) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในการวิจัย

	ตัวแปร	N	%	Mean	S.D.
เพศ	ชาย	48	27.9		
	หญิง	124	72.1		
อายุ	18	9	5.2		
	19	46	26.7		
	20	42	24.4		
	21	43	25.0		
	22	26	15.1		
	23	5	2.9		
	24	1	0.6		
ชั้นปี	1	17	9.9		
	2	57	33.1		
	3	45	26.2		
	4	47	27.3		
	5	6	3.5		
คณะ	สายวิทยาศาสตร์	48	27.9		
	สายมนุษยศาสตร์	124	72.1		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร		N	%	Mean	S.D.
รสนิยม	Heterosexual	156	90.7		
ทางเพศ	Homosexual	16	9.3		
สถานภาพ	มีแฟนแล้ว	55	32.0		
ความรัก	โสด	117	68.0		
รูปแบบ	Liking	26	15.1		
ความรัก	Infatuation	22	12.8		
	Empty Love	33	19.2		
	Romantic Love	7	4.1		
	Companionate Love	30	17.4		
	Fatuous Love	19	11.0		
	Consummate Love	35	20.3		
มิติความรัก	Passion	172	100.0	61.65	6.16
	Intimacy	172	100.0	53.73	8.44
	Commitment	172	100.0	61.56	6.33

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบรูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามตัวแปรเพศ เพศ คณะที่สังกัด รสนิยมทางเพศและสถานภาพการมีคนรัก (N=172)

	เพศ			คณะ			รสนิยมทางเพศ			สถานภาพการมีคนรัก		
	ชาย (48) Mean	หญิง (124) Mean	t	วิทย์ (48) Mean	สังคม (124) Mean	t	Hetero (156) Mean	Homo (16) Mean	t	มีแฟน (55) Mean	โสด (117) Mean	t
Intimacy	62.35	61.38	.93	61.13	61.85	-.70	61.62	61.94	-.20	61.44	61.75	-.31
Passion	53.50	53.82	-.22	51.56	54.57	-2.12*	53.76	53.44	.15	53.84	53.68	.11
Commitment	62.33	61.27	.99	61.89	61.43	.43	61.64	60.81	.50	61.18	61.74	-.54
รูปแบบความรัก	t = .17			t = -.33			t = .42			t = 1.05		

*p<.05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบรูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามตัวแปรอายุและชั้นปี (N=172)

		อายุ				ชั้นปี			
		Sum Squares	df	Mean Square	F	Sum Squares	df	Mean Square	F
Intimacy	Between Groups	288.86	6	48.14	1.28	184.67	4	46.17	1.22
	Within Groups	6196.21	165	37.55		6300.40	167	37.73	
Passion	Between Groups	542.90	6	90.48	1.28	818.19	4	204.55	3.00*
	Within Groups	11648.80	165	70.60		11373.51	167	68.11	
Commitment	Between Groups	77.07	6	12.84		130.59	4	32.65	.81
	Within Groups	6785.23	165	41.12		6731.71	167	40.31	
รูปแบบความรัก	Between Groups	31.40	6	5.23	1.23	22.52	4	5.63	1.33
	Within Groups	699.71	165	4.24		708.59	167	4.24	

*p<.05

5.4 เมื่อนำรูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติทดสอบความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (One-way ANOVA) พบว่า รูปแบบความรักของนิสิตไม่มีความแตกต่างกันในด้านอายุและชั้นปี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อนำคะแนนองค์ประกอบของความรัก 3 องค์ประกอบ (ความสนิทสนม ความเสนาหา และพันธะสัญญา) มาทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติทดสอบความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (One-way ANOVA) พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในด้านอายุ แต่พบความแตกต่างในด้านชั้นปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=3.003^*$) จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมโดยแยกเป็นรายข้อ (Post Hoc Test) พบว่า นิสิตชั้นปี 2 มีคะแนนด้านความเสนาหาสูงกว่านิสิตชั้นปี 5 (Mean Difference (ชั้นปีที่ - ชั้นปีที่ 5) = 10.13; $p = 0.02$) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3

6. อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักของ Sternberg ซึ่งจะอภิปรายโดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. การศึกษารูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในตัวแปรเพศ อายุ ชั้นปี คณะที่สังกัด รสนิยมทางเพศและสถานภาพการมีคณรัก พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แปลความได้ว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่ว่าจะเพศใด อายุเท่าไร

เรียนในชั้นปีอะไร สังกัดอยู่ในคณะใด มีรสนิยมแบบใด หรือมีสถานภาพความรักแบบใด ล้วนมีรูปแบบความรักที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของ Erikson (1958 อ้างถึงใน Walborn, 2014) โดยจะเห็นได้จากการที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีอายุที่ใกล้เคียงกันมาก ตั้งแต่ 18 ปี จนถึง 24 ปี สามารถจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายที่มีความคาบเกี่ยวไปถึงช่วงผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่ง Erikson กล่าวว่า วัยรุ่นตอนปลาย (อายุ 18-21 ปี) อยู่ในช่วงเริ่มต้นของขั้นการสร้างความใกล้ชิดผูกพันและความรู้สึกโดดเดี่ยว (Intimacy VS Isolation) เนื่องจากนิสิตกำลังศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เพิ่งเริ่มที่จะรู้จักตนเองว่ามีจุดมุ่งหมายในชีวิตอย่างไร ยังไม่ได้ทำงาน จึงยังไม่มี ความสนใจในเรื่องการสร้างครอบครัว การมีคู่ครอง รวมทั้งการมีคณรักหรือแฟน แม้ว่าจะสามารถจำแนกนิสิตเป็นกลุ่มตามรูปแบบความรักทั้ง 7 รูปแบบตามทฤษฎีสามเหลี่ยมความรักของ Sternberg (1988, 1998) ได้ก็ตาม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบความรักของ Engel, Olson และ Patrick (2000) ที่พบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ (Gender Differences) เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีรูปแบบของความรักแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความรักที่มีเหตุผลและเด่นชัดกว่าผู้ชาย อาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านวัฒนธรรมและการกล่อมเกลาทางสังคมที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้รับผ่านการอบรมเลี้ยงดูมา จำเป็นต้องช้อนเร้นความต้องการและความรู้สึกทางด้านเพศ ไม่สามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจน ประกอบกับความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ทำให้ไม่พบความแตกต่างในตัวแปรเพศ อายุ ชั้นปี คณะที่สังกัด รสนิยมทางเพศและสถานภาพการมีคนรัก

2. การศึกษารูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า องค์ประกอบความรักด้านความเสน่หามีความแตกต่างกันตามชั้นปีและคณะที่สังกัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปี 2 มีคะแนนด้านความเสน่หาสูงกว่านิสิตชั้นปี 5 และนิสิตในคณะสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีคะแนนด้านความเสน่หาสูงกว่าคณะสาขาวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะอภิปรายเป็น 2 เรื่องดังนี้

2.1 นิสิตชั้นปี 2 มีคะแนนด้านเสน่หามากกว่านิสิตชั้นปี 5 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ahmetoglu และคณะ (2010) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากจะมีคะแนนด้านเสน่หาต่ำกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อย เนื่องจากเมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น จะมีความตระหนักถึงอนาคตมากขึ้น เริ่มมีการวางแผนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนมากกว่าความสัมพันธ์แบบฉาบฉวย

2.2 นิสิตคณะสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีคะแนนด้านความเสน่หาสูงกว่าคณะสาขาวิทยาศาสตร์ อาจเป็นเพราะลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตในสาขาวิทยาศาสตร์ที่มีวิธีการคิดแบบเป็นระบบระเบียบ และให้ความสำคัญกับเรื่องที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ไม่สนใจเรื่องความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยอารมณ์ เช่น ความเสน่หา จึงอาจเป็นเหตุให้นิสิตในสาขาวิทยาศาสตร์มีคะแนนด้านความเสน่หา น้อยกว่านิสิตในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ทราบแนวโน้มของรูปแบบความรักของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งได้ทราบถึงปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อรูปแบบของความรักอีกด้วย ซึ่งนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นตัวแทนของกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งในสังคมเท่านั้น ลักษณะของรูปแบบความรักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงมีลักษณะเฉพาะตัว แต่การได้ทราบแนวโน้มของรูปแบบความรักที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นรวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบความรักบางประการนั้น ถือเป็นข้อมูลสำคัญที่อาจช่วยให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมด้านความรักของวัยรุ่นมากขึ้น

นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจ ตลอดจนการให้คำแนะนำ หากนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีปัญหาด้าน

ความรักเกิดขึ้น ทั้งนี้จากผลการวิจัยยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรม ให้ความรู้เรื่องการวางแผนชีวิต และการมีคู่ครอง ร่วมกับหลักการครองเรือนแก่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อให้ความรักที่สมบูรณ์และมีความสุข โดยแบ่งผู้เข้าร่วมตามระดับชั้นปีและคณะที่นิสิตสังกัด เนื่องจากนิสิตที่สังกัดในคณะต่างกันและระดับชั้นปีต่างกัน มีรูปแบบการคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งการแบ่งกลุ่มนิสิตจะช่วยให้ง่ายต่อการเตรียมเนื้อหาและรูปแบบการอบรมยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับรูปแบบความรักเพิ่มเติม เช่น บุคลิกภาพ ระยะเวลาของความสัมพันธ์กับคนรัก รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูหรือความผูกพันทางอารมณ์กับผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความรักกับปัจจัยเหล่านี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้กว้างขึ้น

7.2.2 ข้อคำถามในแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยบางข้อ มีลักษณะใกล้เคียงกันมาก ดังนั้นในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไป อาจตัดข้อคำถามบางข้อออกได้ เพื่อลดจำนวนข้อคำถามและระยะเวลาในการตอบแบบวัดของกลุ่มตัวอย่าง

7.2.3 สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการขยายกลุ่มตัวอย่างให้กว้างขึ้นไม่ใช่เฉพาะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่านั้น อาจเพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ด้วย เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งอาจทำให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบความรักตามอายุที่ชัดเจนขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- Ahmetoglu, G., Swami, V. & Chamorro-Premuzic, T. (2010). The relationship between dimensions of love, personality, and relationship length. *Archives of Sexual Behavior*, 39, 1181-1190.
- Dion, K. L., & Dion, K. K. (1988). Romantic love: Individual and cultural perspectives. In R. J. Sternberg & m. l. Barnes (Eds.), *The Psychology of Love* (pp.264-289). New Haven, CT: Yale University Press.
- Emanuele, E., Politi, P., Bianchi, M., Minoretti, P., Bertona, M., & Geroldi, D. (2006). Raised plasma nerve growth factor levels associated with early-stage romantic love. *Psychoneuroendocrinology*, 31, 288-294.

- Engel, G., Olson, K. R., & Patrick, C. (2000). **The Personality of love: Fundamental Motives and Traits Related to Components of Love**. Hays, KS: Hays State University.
- Engel, G., Olson, K. R., & Patrick, C. (2002). The personality of love: Fundamental motives and traits related to components of love. **Personality and Individual Differences**, 32, 839-853.
- Fehr, B., & Broughton, R. (2001). Gender and personality differences in conceptions of love: An interpersonal theory analysis. **Personal Relationships**, 8, 115-136.
- Gordon, R. M. (2006). What is love? Toward a unified model of love relations. **Issue in Psychoanalytic Psychology**, 28, 25-34.
- Griffiths, M. (2007). The psychology of love. **Psychology Review**, 12, 5-6.
- Hendrick, S. S., & Hendrick, C. (1986). A theory and method of love. **Journal of Personality and Social Psychology**, 50, 392-402.
- Landis, D., & O'Shea, W. A. (2000). Cross cultural aspects of passionate love: An individual differences analysis. **Journal of Cross-Cultural Psychology**, 31, 752-777.
- Lee, J. A. (1973). **The colors of love: An exploration of the ways of living**. Don Mills, Ontario: New Press.
- Lee, J. A. (1977). A topology of styles of loving. **Personality and Social Psychology Bulletin**, 3, 173-182.
- Levesque, R. J. R. (1993). The romantic experiences of adolescents in satisfying love relationship. **Journal of Youth and Adolescence**, 22, 219-251.
- Meeks, B. S., Hendrick, S. S., & Hendrick, C. C. (1998). Communication, love and relationship satisfaction. **Journal of Social and Personal Relationship**, 15, 755-773.
- Murstein, B. I., (1988). A taxonomy of love. In R. J. Sternberg & m. l. Barnes (Eds.), **The Psychology of Love** (pp.13-37). New Haven, CT: Yale University Press.
- Schmitt, D. P., & Buss, D. M. (1996). Strategic self-enhancement and competitor derogation: Sex and context effects on the perceived effectiveness of mate attraction tactics. **Journal of Personality and Social Psychology**, 70, 1185-1204.
- Schmitt, D. P. (2006). Evolutionary and cross-cultural perspectives on love: The influence of gender, personality, and local ecology on emotional investment in romantic relationships. In R. J. Sternberg & m. l. Barnes (Eds.), **The Psychology of Love** (pp.249-273). New Haven, CT: Yale University Press.
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. **Psychological Review**, 93, 119-135.
- Sternberg, R. J. (1988). Triangulating love. In R. J. Sternberg & M. L. Barnes (Eds.), **The psychology of love** (pp.119-138). New Haven, CT: Yale University Press.
- Sternberg, R. J. (1998). **Cupid's arrow: The course of love through time**. London: Cambridge University Press.
- Walborn, F. (2014). Chapter 6 Erik Erikson. **Religion in Personality Theory**. (pp.109-138). Oxford, UK: Elsevier Inc.